

Kúria

Ügyiratszám: BGH.I.B.1.4/2019/2.

2018. évi

SZÖVEGES BESZÁMOLÓ

1.Feladatkör, tevékenység

1.1. A címhez/alcímhez tartozó intézmények száma, neve, törzskönyvi azonosító száma, honlapjának címe

Név: Kúria

PIR törzsszám: 304001

Honlap: <http://www.kuria-birosag.hu>

1.2. Az új intézmény és a feladat jogszabályi megalapozása

A Kúria tevékenységét Magyarország Alaptörvénye, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), továbbá a vonatkozó eljárási törvények rendelkezései alapján végzi.

1.3. A címhez/alcímhez tartozó intézményeknél (egyenként vagy intézménytípusonként) ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változás, jellemző mutatókkal a szakmai működés értékelése

Az Alaptörvény, a sarkalatos törvények és a vonatkozó jogszabályok értelmében a Kúria elbírálja a törvényben meghatározott ügyekben a törvényszék, továbbá az ítéletábla határozatai ellen előterjesztett jogorvoslatokat, valamint a felülvizsgálati kérelmeket, emellett

- a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz,
- dönt az önkormányzati rendelet Alaptörvényen kívüli más, magasabb szintű jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről,
- dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról,
- elbírálja a népszavazással kapcsolatos jogorvoslatokat,
- polgári és közigazgatási ügyekben a bírósági határozat ellen irányuló, ún. valódi alkotmányjogi panasz sikeressége esetén dönt a követendő eljárásról, azaz a konkrét jogvitában meghatározza az alkotmányellenes helyzet megszüntetésének eljárási eszközét,
- az elvi bírósági határozatokon kívül elvi bírósági döntéseket is közzétesz, valamint
- joggyakorlat-elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélezési gyakorlatát (Bszi. 24. § (1) bekezdés).

A Kúriának az Alaptörvényben, valamint a Bszi.-ben foglalt feladat-és hatásköreit érintő lényeges jogszabályi változások történtek a 2018-as évben.

- Az Országgyűlés elfogadta Magyarország Alaptörvényének hetedik módosítását, amely 2018. június 28-án lépett hatályba, és – egyebek mellett – a 25. cikk módosításával különálló közigazgatási bírósági szervezet felállításáról rendelkezik, amely nyolc közigazgatási törvényszékből és a Közigazgatási Felsőbíróságból áll.

- 2018 decemberében az Országgyűlés elfogadta a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvényt, továbbá a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvényt.
- A fenti két törvényt az Európa Tanács tanácsadó szerveként működő Velencei Bizottság véleményezte, a testület véleménye alapján pedig 2019. április 1-jén az Országgyűlés elfogadta a közigazgatási bíróságok függetlenségét biztosító további garanciákról szóló 2019. évi XXIV. törvényt.

A szervezeti reform komoly változásokat hoz a Kúria szervezetében is, hiszen a közigazgatási perekben benyújtott rendkívüli perorvoslati kérelmek elbírálása és számos egyéb, a Kúria hatáskörébe tartozó feladat tekintetében a Közigazgatási Felsőbíróság a Kúria helyébe lép. A közigazgatási legfőbb bírói fórum felállítása ugyanakkor nem jelent merev elkülönülést, hiszen – többek között – a több jogterületet érintő kérdésekben a Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság együttes jogegységi tanácsa felel majd az ítélezés egyöntetűségének megóvásáért.

Vállalkozási tevékenységet a Kúria nem végez; részvétele gazdasági társaságokban nincs.

A Kúria 2018. évi szakmai és igazgatási célkitűzéseinek meghatározása során elsősorban a 2012. évben megfogalmazott célkitűzésekből kellett kiindulni, hiszen ezek között számos hosszú távú, több éven átívelő célkitűzés van. Iránytűként szolgált továbbá a Kúria 2013 őszén elfogadott középtávú intézményi stratégiája, amely az általános célként megfogalmazott átlátható, eredményes és hatékony működést a Kúria társadalmi környezetének és szakmai irányító szerepének figyelembevételével bontja részcélokká.

A következőkben a 2018-as évben teljesült feladatokról olvasható rövid összegzés, ezt követi a 2018. év szakmai működésének értékelése.

1.3.1. Az egységes és magas színvonalú ítélezési gyakorlat biztosítása az új jogegységi eszközökben rejlő lehetőségek kiaknázásával

A 2018. évi célok között szerepelt az ítélezési gyakorlat aktuális kérdéseinek vizsgálata kúriai joggyakorlat-elemző csoportok keretein belül. A társadalom széles körét érintő, illetve a joggyakorlat egysége szempontjából kiemelkedő fontosságú jogalkalmazási problémák feltárása érdekében 2017. december 6-án tanácskozást tartottunk, amelyen a Kúria vezetői mellett több állami szerv (ÁSZ, GVH, MNB) képviselője, a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke és többi jogi kar képviselője is részt vettek, és javaslatot tettek a 2018-as évben vizsgálandó kérdésekre. A javaslatokra figyelemmel, a Kúria kollégiumvezetőinek véleménye alapján 2018. évre az alábbi nyolc vizsgálati tárgykörben állítottam fel joggyakorlat-elemző csoportokat:

1. Jogági határvonalak az egyéni és közösségi igény érvényesítése terén – a magánélet védelme
2. Az országos büntetékiszabási gyakorlat vizsgálata
3. Ténybeli javítás jogerő után – perújítás a büntetőeljárásban
4. A migrációval összefüggő közigazgatási bírói gyakorlat
5. A földforgalmi törvénnyel kapcsolatos perek gyakorlata
6. A kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelés elrendelésének gyakorlata
7. A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások: a versenytilalmi megállapodásra és a tanulmányi szerződésre vonatkozó munkajogi szabályok értelmezésével kapcsolatos bírói gyakorlat
8. A munkáltató kártérítési felelőssége összecszerúségének kérdései

A jogszabály rendelkezése értelmében az elemző csoportok vezetői és tagjai a Kúria bírái. Az előző évekhez hasonlóan az elemző csoportok munkáját – élve a jogszabály által adott lehetőséggel – idén is külső szakértők segítettek, akik között egyaránt megtalálhatók az alsóbb fokú bíróságok bírái, más jogász szakmák képviselői, valamint egyetemi oktatók és tudományos kutatók. A 2018. évi elemző munkát is jelentős mértékben megkönnyítették az előző években szerzett tapasztalatok. A cél ebben az évben is az volt, hogy a felmerülő elméleti kérdések minél hamarabb sok szempontú műhelyvitákban kapjanak egyértelmű megoldást. Mindez segítheti az ügyek gyors és színvonalas elintézését.

A joggyakorlat-elemzés eredményeiről a csoport vezetője összefoglaló véleményt készít. Az összefoglaló véleményt a Kúria vizsgálati tárgykör szerint illetékes vitatja meg és dönt annak elfogadásáról. Az elfogadott összefoglaló vélemények a Kúra internetes honlapján, a <http://www.kuria-birosag.hu/hu/joggyakorlat-elemzo-csoportok-osszefoglalo> oldalon érhetők el.

A 2018-as évben a Kúria jogegységi tanácsai a következő jogegységi határozatokat hozták:

- Az 1/2018. BJE jogegységi határozatot, amely kimondta, hogy a katonai büntetőeljárás kivételével törvényes a vád akkor is, ha azt nem az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság mellett működő ügyész emelte. Katonai büntetőeljárás esetén azonban a vád törvényességének feltétele, hogy azt katonai ügyész vagy a legfőbb ügyész által a katonai büntetőeljárásra kijelölt ügyész emelje.
- A 2/2018. BJE jogegységi határozatot, amely a gyermekpornográfia büntetvével kapcsolatban állapította meg többek között, hogy bűncselekményegységet csak az azonos törvényi tényállásba ütköző magatartások képeznek, a Btk. 204.§ (1) bekezdésének a), b) és c) pontjai pedig nem azonos, hanem külön-külön törvényi tényállásokat tartalmaznak. Megállapította továbbá azt is, hogy e bűncselekmény minősített esetének rendbelisége a felvételeken szereplő, a törvényhelyben meghatározott feltételeknek megfelelő személyek számához igazodik.
- A 3/2018. BJE jogegységi határozatot, amely az EBD 2015.B.15. számon közzétett határozat elvi bírósági döntésként való fenntartását megszüntette.
- A 4/2018. BJE jogegységi határozatot, amely kimondta, hogy a vádirat benyújtásáig – a terhelt lakóhelyének (tartózkodási helyének) megváltoztatása kivételével – az ügyész hatáskörébe tartozik a házi őrizet részleges feloldása.
- Az 5/2018. BJE jogegységi határozat, amely a közfeladatot ellátó személyek büntetőjogi védelmével kapcsolatban állapította meg, hogy e személyi kör esetében a büntetőjogi szabályozás önálló, nem függ az adott személyekre vonatkozó háttérjogszabályok értékelésétől, ezért a fokozott büntetőjogi védelem megadása mellett a fokozott büntetőjogi felelősség bevezetése kizárólag a büntető jogalkotás önálló döntése, hatásköre.
- A 6/2018. BJE jogegységi határozat, amely egyebek mellett kimondta, hogy a csődbűncselekménynek nem sértettje a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet hitelezője, ezért a hitelező magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, és pótmagánvádlóként sem léphet fel.
- Az 1/2018. PJE jogegységi határozatot, amely kimondta, hogy a személyes illetékmentességben részesült fél a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 86. §

(2) bekezdése alkalmazásában nem kötelezhető a polgári pert követő végrehajtási eljárásban felmerülő, le nem rótt illetékek viselésére.

A 2018-ban megalkotott kollégiumi vélemények közül különös figyelmet érdemelnek a következők:

- Az 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény, amely a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelősségével kapcsolatos kérdésekben ad iránymutatást. Így többek között leszögezi, hogy az egészségkárosodás miatti munkáltatói kárfelelősség akkor áll fenn, ha a felek között munkaviszony áll(t) fenn, és a kár e jogviszonnyal valamilyen összefüggésben áll. A munkaviszonnyal való „részleges” összefüggés nem állapítható meg; ha az összefüggés nem bizonyított, a kereset elutasításának van helye. Az összefüggés megállapítását követően vizsgálható az, hogy a kár okozati összefüggésben van-e a károkozó körülménnyel. A kollégiumi vélemény útmutatást ad a természetes kórokú és ezzel együtt munkahelyi eredetű egészségkárosodás esetén követendő eljárásra, meghatározza a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső okból keletkezett kár megtérítése alóli mentesülés feltételeit, továbbá a kármegosztási szabályok alkalmazásával kapcsolatban is iránymutatást ad.
- A 2/2018. (IX.17.) KMK vélemény, amely a földforgalmi ügyekkel kapcsolatban ad iránymutatást, így egyebek mellett elhatárolja egymástól a jegyző, a mezőgazdasági igazgatási szerv és a földbizottságok, agrárkamarak feladatait és jogosítványait. Megállapítja továbbá azt is, hogy az adás-vételi szerződés hatósági jóváhagyása – mérlegelési jogkörben eljárva – akkor tagadható meg, ha a föld forgalmi értéke és a vételár aránytalansága mellett az is megállapítható, hogy az aránytalansággal a vevő elővásárlási jogosultat elővásárlási jogának gyakorlásától visszatart.
- A 3/2018. (IX.17.) KMK vélemény, amely a munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelőssége összepszerűségével kapcsolatos kérdésekben – szám szerint húsz pontban – ad útmutatást. Így többek között megállapítja, hogy a megállapított kártérítés módosítására irányuló keresetet megalapozhatja különösen a munkáltatónál megvalósult bérfejlesztés, bércsökkenés; a károsult állapotában, egyéb körülményeiben bekövetkezett változás.

Kiemelendő, hogy a fentiek közül

- a munkáltató kártérítési felelőssége jogalapjával kapcsolatos kérdésekről,
- a munkáltató kártérítési felelőssége összepszerűségének egyes kérdéseiről,

szóló kollégiumi vélemények az adott tárgykörhöz kapcsolódóan elvégzett joggyakorlat-elemzés eredményeinek figyelembevételével születtek meg.

1.3.2. A Kúria jogegységi aktusainak felülvizsgálata

A jogbiztonság szempontjából elengedhetetlen, hogy a Kúria a jogszabályi változásokra, továbbá az Alkotmánybíróság Alaptörvény-értelmező tevékenységére figyelemmel időről-időre felülvizsgálja jogegységi aktusait.

A Kúria jogegységi tanácsai 2018-ban összesen hét jogegységi határozatot hoztak, amelyek közül az 3/2018. BJE számú jogegységi határozat az EBD 2015.B.15. számon közzétett határozat elvi bírósági döntésként való fenntartását megszüntette.

1.3.3. Az új Polgári Törvénykönyv alkalmazásában felmerülő jogértelmezési kérdések feltárása

1.
A 2014 őszén felállított új Ptk. Tanácsadó Testület 2018. évi működése elmélyült szakmai beszélgetéseket hozott, többek között a közös tulajdon megszüntetése és a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség témaköreiben. Miután a testület nem a bírósági szervezetrendszer része, véleményei semmilyen kötőerővel nem bírnak, ugyanakkor a testület ülésein megfogalmazódó gondolatok segítséget nyújthatnak a jogkereső közönségnek e történelmi jelentőségű, új magánjogi kódex alkalmazásának kezdeti lépéseiben.

2018. évben a testület – a teljesség igénye nélkül – az alábbi kérdésekben tett közzé állásfoglalást:

- Mi a következménye annak, ha az örökös a hagyaték (hagyomány) tárgyát jogszabály erejénél fogva nem szerezheti meg?
- Kiterjed-e a lemondás a végintézkedésen alapuló öröklésre is?
- Mi a közjegyzőnél letett végrendelet visszavételének joghatása abban az esetben, ha a végrendelet a letétel hiányában is megfelel az írásbeli magánvégrendeletre előírt alaki kellékeknek?
- Az osztályos egyezséggel engedett holtig tartó haszonélvezeti jog eshet-e megváltás vagy korlátozás alá?
- A bérleti és a lakásbérleti szerződés felmondására vonatkozó rendelkezések eltérést engedő vagy kógens normák-e?

Az állásfoglalások a <http://www.kuria-birosag.hu/hu/ptk> linken érhetők el.

2.
2016. április 1-jén, a Kúria dísztermében tartották meg első találkozójukat az új Ptk. jogegységi csoportok. E csoportok létrehozásának egyik oka az volt, hogy olyan együttműködési forma jöjjön létre, amely nélkülözi a hierarchikus elemeket, kizárólag szakmai érdeklődésen alapul, és amelyen belül felvethetők problémák, amelyekre azonnali reakció várható.

A kezdeményezés másik oka az volt, hogy újonnan szabályozott jogterületek esetén a Kúria működése meglehetősen lassú. A hagyományos út – azaz amikor egy ügy elindul a járásbírósági vagy a törvényszéki szinten és a fellebbezési fórumok után eljut a Kúriára – egy teljesen új kódex esetében, mint amilyen az új Ptk., nem járható. Sőt, joggal érheti az igazságszolgáltatást az a vád, hogy nem figyel fel elég gyorsan a kulcsproblémákra. A jogegységi csoportok feladata éppen ezért nem az azonnali válaszok megtalálása, hanem az új Ptk.-val kapcsolatos gyakorlat folyamatos figyelésén keresztül a kulcsproblémák jelzése.

A jogegységi csoportok öt témakörben működnek: az ember mint jogalany és a személyiségi jogok, családjog és öröklési jog, jogi személyek, dologi jog, kötelmi jog. Az egyes csoportok tagjai elsősorban online felület segítségével tartanak kapcsolatot; fontosnak tartom azonban, hogy a csoporttagok időről-időre személyesen is megosszák egymással tapasztalataikat.

2018-ban egy alkalommal nyílt lehetőség a személyes tapasztalatcserére. 2018. október 5-én délelőtt a jogegységi csoportok tagjai választásuk szerint az alábbi két tematikus tanácskozás egyikén (vagy akár mindkettőn) vettek részt:

1. Szerződés-átruházás az új Ptk.-ban, különös tekintettel a mezőgazdasági földhaszonbérletre
2. Sérelemdíj az új Ptk.-ban, különös tekintettel a büntetés-végrehajtás hatálya alatt állókat ért személyiségi jogsértés érvényesíthetőségére

Mindkét tematikus tanács színvonalát emelték az előadóként meghívott egyetemi oktatók és kúriai, ítélőtáblai tanácselnökök, továbbá annak ténye, hogy a csoportok tagjai az előzetesen megküldött vitaindító anyagok segítségével készülhettek fel a tanácskozás napjára.

1.3.4. A civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos jogalkalmazási problémák feltárása

A tavalyi évben folytatódott a civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos bírói gyakorlat egységesítése érdekében az OBH elnökével egyetértésben 2015-ben életre hívott konzultációs testület munkája, amelyben az ítélőtáblák, a törvényszékek, a Kúria és a Legfőbb Ügyészség képviselői mellett az Országos Bírósági Hivatal szakértői is részt vesznek. A havonta-kéthavonta ülésező testület állásfoglalásai a bíróságok központi intranetes oldalán jelennek meg. A kezdeményezés eredményeként a nyilvántartási ügyszakban egységesebbé vált a gyakorlat, csökkent a fellebbezések száma.

A testület a 2018-as évben három alkalommal ülésezett és – a teljesség igénye nélkül – a párt alapításával kapcsolatban a tagdíjfizetési kötelezettségen túli vagyoni hozzájárulás teljesítésének kérdésében és a „nullás mérleg” elfogadhatóságának kérdésében, az egyesület, az alapítvány és a sportegyesület esetében a nyilvántartásba vételt elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perben a (jogszabálysértő állapot megszüntetésére irányuló) bírósági felhívás határozati formájával kapcsolatban, továbbá egyesület alapítását követően a nem megfelelő alapszabály miatt elrendelt hiánypótlás jogkövetkezményeit illetően foglalt állást.

1.3.5. Devizakölcsön-szerződésekkel kapcsolatban felmerülő jogértelmezési problémák feltárása

Az érvénytelenségi perekkel összefüggésben a bíróságok által megküldött kérdéseket, jelzéseket összegyűjtő és azokat megtárgyaló konzultatív testület 2018-ban is folytatta munkáját. A Testület 2018. október 10-én megtartott ülésén az Európai Unió Bírósága által a Fővárosi Ítélőtábla által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelemében feltett öt kérdés tárgyában hozott C-51/17. számú ítélet értelmezésével kapcsolatban foglalt állást. A Testület az ítéletet úgy értékelte, hogy az számos tekintetben (az árfolyamkockázat tisztességtelenségének vizsgálhatósága, a vizsgálat szempontjai) megerősíti a Kúria gyakorlatát, és nem tartalmaz olyan új szempontokat, amelyek a Kúria korábbi iránymutatásai módosítását tennék szükségessé. Az egyes szerződések érvényességét az egyedi perekben eljáró bíróságoknak kell megítélniük.

A Testület állásfoglalásai a Kúriai Döntések című lapban olvashatók, emellett a <https://kuria-birosag.hu/konz-ervenytelensegi> oldalon is elérhetők.

1.3.6. Az új Pp. jogértelmezési kérdéseinek vizsgálata

A kísértékű perek konzultációs testület 2018-tól az új Pp. alkalmazásában felmerülő gyakorlati kérdéseket vizsgáló konzultációs testületté alakult át. Tagjai nagy gyakorlattal rendelkező és a polgári

eljárásjogot kiválóan ismerő bírók, akik a testületben való részvételükkel a magyarországi bírósági szintek mindegyikét képviselik. A konzultációs testület állásfoglalásai a bíróságokra nem kötelezőek, csupán iránymutatásokat fogalmaznak meg a felmerülő kérdések lehetséges értelmezésével kapcsolatban.

A 2018-as évben a konzultációs testület– a teljesség igénye nélkül – az alábbi kérdésekben foglalt állást:

- A jogsértő bizonyítékok felhasználási tilalma kapcsán a jogsértő szerzőmód értelmezése
- A szakértői bizonyítás lefolytatásának rendje gondnoksági perekben és más személyállapotú perekben
- A más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye felhasználásának indítványozása, perhatékonysági korlátai
- A fél kötelezettségei a felülbírálati jogkör megjelölése vonatkozásában
- A 2018. január 1-je előtt indult polgári peres és nem peres eljárásokban a 2018. január 1-jét követően előterjesztett költségkedvezmény iránti kérelmek elbírálására alkalmazandó jogszabályok
- Az engedélyezést követően megszűnt társult perlési szerződés megszűnésének joghatásai
- Beszámítási kifogás előterjesztésének feltételei a perújítási eljárásban
- Az el nem bírált tényre, bizonyítékra vagy határozatra alapított perújítás esetén az önhiba hiányát kimondó rendelkezés alkalmazási köre
- A szakértő idézése a perfelvételi tárgyalásra
- A keresetlevél szabályszerű előterjesztésére vonatkozó szabályok értelmezése
- Az új Pp. szabályainak alkalmazása sajtó-helyreigazítási perekben
- A jogi képviselő által az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályok figyelmen kívül hagyásával előterjesztett perorvoslati kérelem visszautasítása
- Az elsőfokú bíróság keresetlevelet visszautasító végzése ellen előterjesztett fellebbezés esetén a másodfokú bíróság döntési lehetőségei

Az állásfoglalások elérhetők a Kúria honlapján: <https://kuria-birosag.hu/hu/uj-pp-jogert>

1.3.7. A gyakornoki program folytatása

A 2018. évi gyakornoki program pályázati felhívása 2018 januárjában jelent meg a Kúria honlapján, a pályázatok beérkezésének határideje 2018. február 23-a volt. Összesen 11 pályázat érkezett Ennek megfelelően a Kúria és a doktori iskolák képviselőiből álló bizottság 2017. március 26-án tizenegy doktorandusz pályázatát értékelte személyes meghallgatás alapján.

A pályázatok értékelését két szempontból végezte a testület. Az első szempont a szakmai felkészültség volt, vagyis annak kérdése, hogy valóban hasznos lehet-e egy kúriai gyakorlat a kutatási célok eléréséhez, a doktori tanulmányok elmélyítését is szolgálja-e. Ezzel kapcsolatban a testület azt vizsgálta, hogy az adott kutatási témához kapcsolódik-e egyáltalán bírói gyakorlat. A második szempontot az a szándék jelentette, hogy a Kúria bepillantást kíván adni az ifjú tudósgenerációnak a napi gyakorlatba.

A fenti szempontok figyelembevételével a bizottság valamennyi pályázó számára lehetőséget adott arra, hogy doktori tanulmányait kúriai szakmai gyakorlattal alapozza meg. A döntés ismertetését követően dr. Suba Ildikó főtitkár-helyettes tájékoztatta a gyakornokokat a kutatási engedéllyel és a munkába lépéssel kapcsolatos tudnivalókról. A gyakornokok egy-egy kúriai ítélkező tanácshoz lettek beosztva, munkájukat a Kúria kijelölt tanácselnöke vagy bírója felügyelte és értékelte.

Az együttműködés ötödik évének tapasztalatait a Kúria és a doktori iskolák vezetői, a programban részt vett doktoranduszok, továbbá a munkájukat felügyelő kúriai bírák 2018. december 10-én vitatták meg.

A tanácskozáson először a jelen lévő gyakornokok számoltak be tevékenységükről. Többen kiemelték, hogy az egyéves kúriai gyakorlat a kutatói munkát élővé tette, és a kutatáson túl is komoly szakmai fejlődést jelentett számukra. A gyakornoki munka során gyűjtött tapasztalatokat, kutatási eredményeket a doktoranduszok tudományos publikációkban és konferencia-előadásokban hasznosították. Az együttműködés eredményeit több gyakornok a doktori disszertáció megírásához is fel tudta használni.

Ezt követően a Kúria instruktori feladatokkal megbízott bírái értékelték az egy éves együttműködést. Egybehangzó álláspontjuk szerint a gyakornokok éltek azzal a lehetőséggel, hogy megismerhetik azt a gondolkodásmódot, amellyel egy kúriai ítélkező tanács megközelíti a jogkérdéseket. A Kúria munkáját segítette, hogy a gyakornokok a kúriai gyakorlatban jelenlévő, élő jogértelmezési kérdéseket választottak kutatási témaként (pl. a bírói döntés kialakulásának folyamata büntető ügyszakban, személyiségi jogok védelme, informatikai bűncselekmények), az eljáró tanácsok több esetben is tudtak meríteni a gyakornokok által készített publikációkból.

A Kúria és a doktori iskolák vezetői e tanácskozáson vitatták meg a gyakornoki program továbbfejlesztésének lehetséges irányait is. A további együttműködés lényeges szempontja, hogy a doktori iskolák az ítélkezés szempontjából releváns témákban kutató hallgatókat ösztönözzék a gyakornoki programban való részvételre.

A fentieket összegezve elmondható, hogy a Kúria gyakornoki programja a 2018-as évben is eredményesen zárult, hatékonyan szolgálta a fő célkitűzéseket: egy állandóan mozgásban lévő, új szemléletmódokat hozó gyakornoki kar jelenlétét, illetőleg a leendő főtanácsadók megtalálását.

1.3.8. Főtanácsadói rendszer kiépítése

A Kúria és az OBH stratégiájával összhangban 2014-ben indult el az a folyamat, amelynek eredményeként a Kúrián a tartós titkári foglalkoztatás megszüntetésére kerül sor. Tekintettel arra, hogy a Kúrián nincsenek olyan feladatok, amelyeket a titkárok önálló hatáskörben végezhetnének, ennek a foglalkoztatási formának a hosszabb időtartamon keresztüli fenntartása indokolatlan. Ezzel egyidejűleg lehetővé vált egy olyan főtanácsadói rendszer kialakítása, amely hatékonyan képes segíteni a bírók érdemi munkáját.

A Kúrián 2015. év óta folyamatosan kerülnek kialakításra főtanácsadói álláshelyek, az engedélyezett és betöltött létszám jelenleg 18 fő. A Kúria főtanácsadói rendszere a kölcsönös tanulás elvén nyugszik; egymástól tanulni viszont csak bizalmi légkörben lehetséges. A legtöbb esetben a tudomány világából érkező főtanácsadók eltérő szemléletük, bizonyos jogterületekén meglévő elmélyültebb szaktudásuk révén érdemben tudják segíteni a Kúria bíráinak munkáját. Működésük azonban csak akkor lehet eredményes, amennyiben megismerik az ügyek végső fokon történő elbírálásához és az ítélkezési gyakorlat egységének biztosításához szükséges felsőbbírói szemléletmódot. A bírói szervezetrendszer csúcsán elhelyezkedő Kúria biztosítja a lehetőséget, hogy a főtanácsadók ráláthassanak a bírói joggyakorlat alakulására, megismerkedhessenek a napi jogértelmezési kihívásokkal, belülről lássanak rá az ítélkezési tevékenységre. E folyamatos tapasztalatszerzést a főtanácsadók is nélkülözhetetlennek tartják.

1.3.9. Visszatérés a régi Igazságügyi Palotába

A Kúria szakmai és erkölcsi tekintélyének megőrzése elképzelhetetlen történelmi elődeink tisztelete, az általuk megfogalmazott szakmai-etikai értékek követése nélkül. A hagyománytiszteletnek egyúttal a Kúria külső megjelenésében is meg kell mutatkoznia, így különösen a legfelső bírói fórumnak otthon adó épületnek kell mind külső, mind belső kialakításában tükröznie az intézmény közel ezer évre visszatekintő múltját és a bírói hatalmi ágban betöltött vezető szerepét. A 2012-es évben nyilvánvalóvá vált az a kormányzati szándék, hogy a Kúria idővel visszatérjen a Hauszmann Alajos által tervezett, 1896-ban elkészült és átadott Igazságügyi Palotába, amely ma a Néprajzi Múzeumnak ad otthont.

A Steindl Imre Program harmadik ütemével kapcsolatos egyes döntések meghozataláról szóló 2025/2017. (XII. 22.) Korm. határozat 1.7. pontja értelmében a Kormány felkérte az OBH elnökét és az Országgyűlés Hivatalának (OGYH) főigazgatóját, hogy gondoskodjanak a Steindl Imre Program Nonprofit Zrt. és az Országos Bírói Hivatal között létrejött támogatási szerződés OGYH részére történő átruházásáról, ami 2018. március 13-i hatállyal hatályával meg is történt.

Az állami tulajdonú nonprofit gazdasági társaság feladata többek között a tervezési program több változatban való elkészítése, figyelemmel az Igazságügyi Palota épületben történetileg elhelyezett igazságügyi szervezetek jelenlegi elhelyezési igényeire, az épület műszaki állapotára, a műemléki védettségéből fakadó korlátokra és a kiemelt nemzeti emlékhely sajátosságaira. Kiemelt feladata továbbá a Kossuth téri épület rekonstrukciójának lebonyolítása, ennek érdekében a szükséges tervek elkészítése és a műszaki ellenőri feladatok ellátása. A Támogatási Szerződés alapján megvalósításra kerülő beruházással és tervezéssel kapcsolatos egyes kérdések tekintetében felmerülő döntések meghozatala érdekében hat fős Projektirányító Bizottság (PIB) került felállításra.

A Steindl Imre Program Nonprofit Zrt. a 2018-as évben elkészítette és a PIB számára megküldte Tervezési Program tervezetét két („A” és „B”) változatban, egyidejűleg rögzítette a Tervezési Programmal kapcsolatos legfontosabb függő kérdéseket, illetve megküldte a Markó utca 16. alatti ingatlan beruházás utáni épülethasználatára vonatkozó javaslatát. A PIB 2018. október 30-án úgy határozott, hogy az „A” változatot fogadják el a további tervezési munka alapjaként. A tervezési folyamat során a tervező és a Társaság folyamatosan egyeztet a Kúria erre kijelölt munkatársaival. A tervezési határidő jelenleg 2020. március 31. napja.

1.3.10. A szakmai működés értékelése

A 2018-as évben új polgári és új büntető eljárási kódexek léptek hatályba, a közigazgatási jogviták elbírálását pedig önálló eljárásjogi alapokra helyezte a jogalkotó. 2018. január 1-jén hatályba lépett az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, továbbá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény. 2018. július 1-jén pedig hatályba lépett az új büntetőeljárási kódex, a 2017. évi XC. törvény.

A Kúriát mindez nem érte váratlanul, hiszen az előző évet az új eljárásjogi szabályok alkalmazására való felkészülésnek szentelte. Az új szabályok alkalmazásának első évében a legfőbb bírói fórum – terveinek megfelelően – megkezdte az új jogintézmény, a felülvizsgálati eljárás engedélyezése (közigazgatási peres eljárásokban az ún. „befogadás”) egységes gyakorlatának kialakítását.

A felülvizsgálat – mint rendkívüli perorvoslat – mellett az új Pp. a polgári per folyamatának egészét tekintve is koncepcionális változást hozott. E változás a hatályba lépést követően komoly gyakorlati

következményekkel járt: a bírák jellemzően igen szigorúan ítélték meg a keresetlevélre vonatkozó alaki és tartalmi követelményeket. Éppen ezért a 2019-es évben kúriai joggyakorlat-elemző csoport vizsgálja a keresetlevél visszautasítására vezető okok bírói gyakorlatát. A keresetlevéllel szemben támasztott elvárások tekintetében a helyes irány megtalálása kiemelkedő fontosságú a bírósághoz való hozzáférés szempontjából, és elengedhetetlen a Kúria számára is, hiszen az ítélkezési gyakorlat egységének biztosításához szükséges, hogy megfelelő számú egyedi ügy kerüljön a legfőbb bírói fórum elé, amelyekből megismerheti az aktuális bírói gyakorlatot.

A 2018-as év másik jelentős eseménye a közigazgatási bíráskodás szervezeti reformjára vonatkozó jogalkotói elképzelések jogszabályokba történő átültetése volt. A diskurzus alapját az jelentette, hogy egyrészt a közigazgatási jogviták különbírói szervezeti keretek között történő elbírálását a magyar alkotmányos hagyományok és szakmai szempontok (pl. a speciális közjogi ismeretek igénye) egyaránt indokoltá tehetik. Másrészt azt is fontos volt hangsúlyozni, hogy a közigazgatási határozatok bírói felülvizsgálatának általános elvét az 1989. évi alkotmánymódosítás teremtette meg: a legújabb kori magyar közigazgatási bíráskodás 1989 decemberében kezdődött.

Az azóta eltelt közel harminc esztendő alatt a közigazgatási ügyeket tárgyaló bírák jelentős mennyiségű tapasztalatot halmoztak fel, e tapasztalatok alapján pedig kialakult a közigazgatási perek sajátosságainak megfelelő „közigazgatási bírói” szemléletmód és értékrend. Fontos volt rávilágítani az értékek megőrzésére és arra, hogy a közigazgatási aktusok bírói felülvizsgálatának felelősségteljes feladatában a jövőben is részt vállaljanak azok a szakemberek, akik ezt az elmúlt három évtizedben kidolgozták.

A Kúria vezetése éppen ezért 2018-ban szoros szakmai együttműködést folytatott az igazságügyi tárcával és képviseltette magát abban a minisztériumi munkacsoportban is, amelynek célkitűzése a szervezeti reform jogállami kereteinek megteremtése, azaz az ítélkezés folyamatosságát biztosító és a közigazgatási ügyszakban szolgálatot teljesítő bírák jogállását védő, garanciális szabályok kidolgozása volt. A közös munka eredményeként létrejött, átmeneti rendelkezéseket tartalmazó törvény fontos rendelkezése a közigazgatási bíróságokon, illetve a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiumában működő bírák számára nyitva álló nyilatkozattételi lehetőség, amely alapján áthelyezésüket kérhették a tervezett nyolc közigazgatási törvényszékből és a Közigazgatási Felsőbíróságból álló szervezetbe.

A magyar kormány 2019 májusi döntése, azaz a szervezeti reform határozatlan időre történő elhalasztása következtében 2020-tól sem a közigazgatási perekben folytatott legfelső szintű ítélkező és jogegységi munka, sem egyéb hatáskörök tekintetében nem lép más bírói szerv a Kúria helyébe. A hangsúly a jogállami átmenet biztosításáról és a közigazgatási bírói szemléletmód megőrzéséről az 1989 óta elért szakmai eredmények gyarapítására, a közigazgatási ügyek – uniós igazságügyi eredménytáblából is kitűnően – gyors és szakszerű elbírálásának folytatására tevődött át.

Annak ténye, hogy a szervezeti reform elhalasztása nem érinti Magyarország Alaptörvényének azon rendelkezését, amely szerint közigazgatási jogvitákban a közigazgatási bíróságok döntenek, jogalkalmazásuk egységét pedig a Közigazgatási Felsőbíróság biztosítja, arra enged következtetni, hogy a reform a későbbiekben megvalósul. Ezért mindaddig, amíg arra törvényi felhatalmazással bír, a Kúria joga és kötelessége a „közigazgatási felsőbírósági” feladatok magas színvonalon történő ellátása.

1.4. Az intézményen belül a szervezeti és a feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések

1.4.1. Az egyedi ügyekben folytatott ítélkező tevékenység időszerűségének javítása

A Kúria vezetése célul tűzte ki, hogy valamennyi, a Kúriára érkező felülvizsgálati ügy egy éven belül befejezésre kerüljön. Ennek érdekében a Kúrián az Ügykezelő Iroda vezetője – a 2014-ben kiadott intézkedési tervnek megfelelően – kimutatást készít a tárgyidőszak végén 9 hónapon túl folyamatban maradt ügyekről (a határnap feltüntetésével), és e kimutatást intézkedés céljából megküldi az illetékes kollégiumvezetőnek, továbbá a Kúria főtítkárára keresztül az elnökhöz. Ennek alapján lehetőség nyílik az ügyek „előregedése” okainak feltárására és a szükséges – kollégiumvezetői vagy elnöki – intézkedések megtételére.

1.4.2. Belső szabályzatok

A Kúria a jogszabályok által kötelezően előírt szabályzatokkal rendelkezik, melyek a belső számítógépes hálózaton minden munkavállaló számára megismerhetők.

A Kúria kiemelt jelentőséget tulajdonít a belső szabályzatok rendszeres felülvizsgálatának, így a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás, valamint a közpénzek szabályszerű, átlátható és hatékony felhasználása érdekében 2018-ban tovább folytatódott a gazdálkodási szabályzatok aktualizálása, melynek keretében megújult a Kúria Számviteli politikája, Számlarendje, az Eszközök és források értékelési szabályzata, a Pénz- és értékkezelési szabályzat, a Kötelezettségvállalás, pénzügyi ellenjegyzés, érvényesítés, utalványozás rendjéről szóló szabályzat, a Számlarend, a Közbeszerzési szabályzat, a Gazdasági ügyrend, az Anyaggazdálkodási és raktározási szabályzat, a Tárgyi eszköz gazdálkodási szabályzat, az Önköltségszámítási szabályzat, a Gépjármű szabályzat, a Telefonhasználati szabályzat; továbbá módosításra került a Sajtó tájékoztatásának rendjéről szóló utasítás. Újra elkészült a Beszerzések és szerződéskötések rendjéről szóló szabályzat, valamint a Közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok közzétételének, valamint ezen adatok megismerése iránti igények elintézésének rendje.

Valamennyi szabályzatban rendezettek a működéshez kapcsolódó, pénzügyi kihatással járó, jogszabályban vagy egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközben nem szabályozott kérdések.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. Költségvetési feltételek változásának hatása

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2018-ban is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2017.	Eredeti előirányzat 2018.	Módosított előirányzat 2017.	Módosított előirányzat 2018.	Teljesítés 2017.	Teljesítés 2018.
Személyi juttatások	2 365 900	2 582 100	2 572 189	2 909 998	2 509 536	2 827 038
Munkaadókat terhelő adók, járulékok	605 100	653 500	624 703	633 972	580 335	587 925

Egyéb működési célú kiadások			105 302	1 567	105 302	1 567
Dologi kiadások	289 700	289 700	256 442	281 062	248 925	281 062
Felújítások			160 488	386 753	102 944	242 099
Beruházások	4 000	77 000	81 003	221 182	59 958	90 187
Kiadások összesen	3 264 700	3 602 300	3 800 127	4 434 534	3 607 000	4 029 878

A személyi juttatásokra fordított kiadás az előző évi tényadathoz képest 12,7%-os növekedést mutat. A személyi juttatások növekedésben szerepet játszott az igazságügyi alkalmazottak tekintetében a 2017. szeptember 1-től hatályos új bértábla szerinti besorolásnak megfelelő illetménytöbblet éves szinten jelentkező költségnövekedése. A Kúria intézményénél csak nagy tapasztalattal rendelkező bírák felvételére kerülhet sor, így kezdő bírák fizetési fokozatba sorolásának nincs alkalmazott gyakorlata.

A 2018. évi elemi költségvetésben munkaadókat terhelő adók, járulékok kiadására 653,5 millió Ft került rögzítésre, melyhez képest a tényleges kifizetés 587,9 millió Ft lett. A teljesítés 10,0%-kal kevesebb az eredeti előirányzatnál, a 2017. évi teljesítéshez (580,3 millió Ft) képest pedig 1,3%-os növekedést mutat. A munkáltatót terhelő adók teljesítésének előző időszakhoz képesti növekedése az igazságügyi alkalmazottak illetményemelkedéséből adódott. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőben eleget tett.

Dologi kiadásra a 2018. évi költségvetésben előirányzatként 289,7 millió Ft került megállapításra. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 281,1 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2018. évben 281,1 millió Ft került felhasználásra, maradvány nem keletkezett. A 2017. évi dologi kiadási teljesítéshez képest a megnövekedett bevételhez kapcsolódó magasabb mértékű általános forgalmi adó fizetési kötelezettség miatt növekedés figyelhető meg (12,3 %).

2018-ban egyéb működési célú kiadások között került elszámolásra a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén 2018. évben fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,5 millió Ft).

A felhalmozási kiadások feladatteljesítéssel összefüggő alakulását a 2.1.4. pont tartalmazza részletesen.

2.1.1. Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló tényezők

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Személyi juttatások	2 582 100	2 909 998	2 827 038
Munkaadókat terhelő adók, járulékok	653 500	633 972	587 925
Dologi kiadások	289 700	281 062	281 062

Egyéb működési célú kiadások	0	1 567	1 567
Felújítás	0	386 753	242 099
Intézményi beruházás	77 000	221 182	90 187
K i a d á s o k összesen:	3 602 300	4 434 534	4 029 878
Működési költségvetési bevételek	192 000	316 839	316 839
Felhalmozási bevételek	0	187	187
Költségvetési támogatás	3.410.300	3 924 381	3 924 381
Pénzforgalom nélküli bevétel	0	193.127	193 127
B e v é t e l e k összesen:	3 602 300	4 434 534	4 434 534

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A Kúria 2018. évi kiadásaira a költségvetésben 3 602,3 millió Ft került jóváhagyásra, ami 10,3%-kal több az előző évi elemi költségvetési értéknél. A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan túlnyomórészt (88,5%-ban) költségvetési támogatás biztosította. A támogatás eredeti előirányzatához (3 410,3 millió Ft) képest a teljesülés 3 924,4 millió Ft lett, amely az eredeti előirányzatnál 15,0%-kal magasabb, a 2017. évi tényadat összegét (3 410,8 millió Ft) 15,0%-kal haladta meg.

A még hiányzó rész forrása „saját bevétel” volt. 2018. évben a Kúriának a tervezetthez képest 124,8 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A saját bevétel túlnyomó része az épület üzemeltetéséhez kapcsolódóan továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások ellenértékének, illetve a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla részére épületüzemeltetési szolgáltatás ellentételezéseként kiszámlázott átalánydíjak teljesítéséből, továbbá a „Kúria Döntések” című kiadvány 2016. január 1-jétől megváltozott elszámolásából adódott.

A Kúria felhalmozási bevételét selejtezésre szánt informatikai eszközök értékesítéséből származó 0,2 millió Ft képezte.

A beszámolási időszakban gazdálkodásra 4 029,8 millió forintot fordítottunk, amely 11,7%-kal több az előző évhez képest. Ezen összegből működési kiadásokra 3 697,5 millió forintot, míg felhalmozási kiadásokra (intézményi beruházásra, felújításra) 332,3 millió forintot használtunk fel.

A beszámolási időszakban a költségvetési kiadások egyenlegében 832,2 millió forint előirányzat növekedés következett be, így az éves gazdálkodás során 4 434,5 millió Ft állt rendelkezésre.

Az év folyamán, a törvényes kereteken belül és az igények figyelembe vételével kormányzati, NGM hatásköri, irányító szervi és intézményi hatáskörben került sor előirányzat módosításokra.

Az előirányzat változások hatásköri megbontása a következő volt:

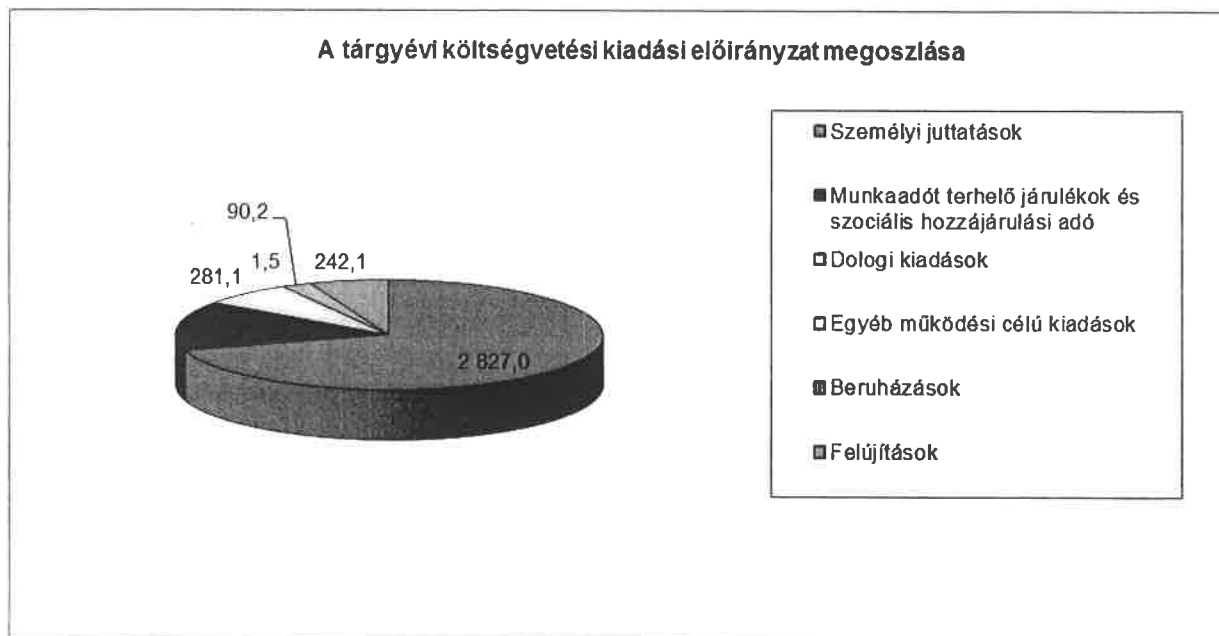
- **Kormány hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 2,5 millió Ft,

- **Irányító szervi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 348,2 millió Ft,
- **NGM hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 288,4 millió Ft.
- **Intézményi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 193,1 millió Ft.

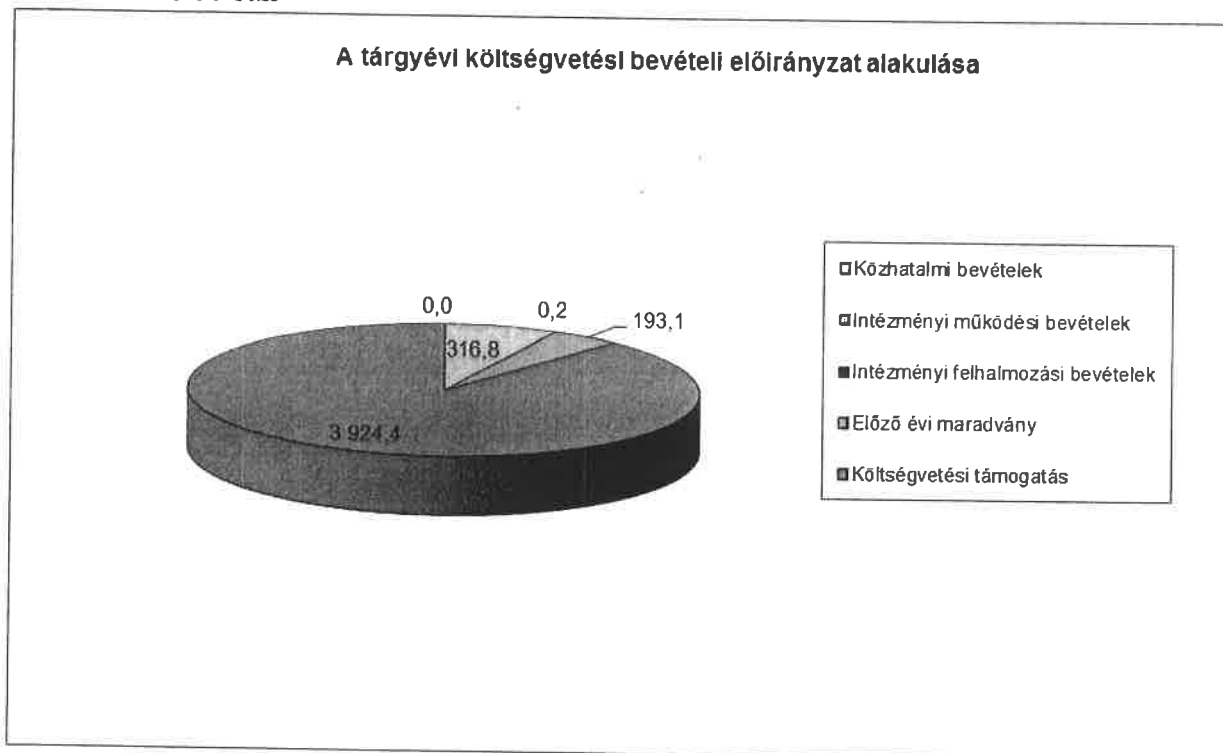
Az így rendelkezésre álló pénzügyi keretek, az egyes kiemelt előirányzatokat terhelő kiadási teljesítésekhez megfelelő fedezetet biztosítottak.

A módosítások következtében a működési kiadások előirányzata 301,3 millió Ft-tal, a felhalmozási kiadásokra fordítható rész pedig 530,9 millió Ft-tal növekedett.

adatok millió Ft-ban

adatok millió Ft-ban

2.1.2. A személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása, létszámváltozások

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti	Módosított	Teljesítés
Foglalkoztatottak személyi juttatásai	2 486 000	2 843 270	2 761 291
Külső személyi juttatás	96 100	66 728	65 747
Személyi juttatások összesen	2 582 100	2 909 998	2 827 038
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	653 500	633 972	587 925

Személyi juttatások kiadásaira 2018. évben az elemi költségvetésben 2 582,1 millió forint állt rendelkezésre.

A **foglalkoztatottak személyi juttatás** előirányzata 357,3 millió Ft-tal növekedett az eredeti előirányzathoz képest.

A foglalkoztatottak személyi juttatások előirányzata biztosította az illetmények havonkénti folyósítását, a törvényi előírások alapján a bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelező előresorolásából adódó illetmény-emeléseket. A növekedésben szerepet játszott továbbá az igazságügyi alkalmazottak tekintetében 2017. szeptember 1-jétől végrehajtott új besorolásnak megfelelő illetményemelkedés.

Az éves szinten rendelkezésre álló foglalkoztatottak személyi juttatásainak módosított előirányzata (2 843,3 millió forint) az illetmények felül fedezetet nyújtott

- a jubileumi jutalom összegére,
- bérkompenzáció fizetésére,
- egyéb munkavégzéshez kapcsolódó juttatásokra,
- a belföldi, külföldi napidíjak,
- a készenléti, ügyeleti díjak,
- a közlekedési költségtérítések,
- a szociális jellegű juttatások kifizetésére,
- a cafeteria rendszerében adható juttatások kifizetésére,
- céljutalom, teljesítményhez kötött jutalom fizetésére,
- ruházati költségtérítés kifizetésére.

2018. évben normatív jutalmazás nem volt.

2018. évben az átlagos statisztikai létszám a következőképpen alakult:

➤ választott tisztségviselő	1 fő
➤ bíró	49 fő
➤ bírósági titkár	15 fő
➤ szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselő	58 fő
➤ nem szakirányú felsőfokú és középfokú végzettségű tisztviselő	54 fő
➤ vezető	57 fő
➤ fizikai dolgozó	57 fő
	291 fő

A **külső személyi juttatások** teljesítése a tervezett 96,1 millió Ft-tal szemben 65,7 millió Ft-ra csökkent.

A **munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség** felhasználása, a személyi juttatások teljesítésével összhangban alakult. A munkaadókat terhelő járulékokra és szociális hozzájárulási adóra az elemi költségvetésben 653,5 millió Ft került jóváhagyásra. Év közben kormányzati, NGM hatáskörében, valamint irányító szervi, illetve intézményi hatáskörben egyenlegében 19,5 millió Ft előirányzat csökkenésre került sor. A módosítások következtében éves szinten 634,0 millió Ft állt rendelkezésre a munkaadót terhelő járulékok és a szociális hozzájárulási adó kifizetésére. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőn belül eleget tett.

2.1.3. Dologi kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A dologi kiadások fedezetére 2018. évben az elemi költségvetésben 289,7 millió Ft került jóváhagyásra, amely megegyezik az előző évi eredeti előirányzattal. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, az irányító szerv jóváhagyásával felhasznált 2018. évi bevételi többlet, valamint csökkentette az intézményi beruházásra, felújításra történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves

szinten 281,1 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2018-ban 281,1 millió Ft került felhasználásra a gazdálkodás zavartalanságának biztosítása érdekében, ebből:

- Az épület üzemeltetésével összefüggő szolgáltatások nettó értéke (gáz, áram, víz- és csatorna, karbantartás, parkolási díj és egyéb üzemeltetési költség, stb.) mintegy 96,5 millió Ft.
- A továbbszámlázott szolgáltatások összértéke 28,9 millió Ft volt. Ez államháztartáson belülről a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla felé került kiszámlázásra, államháztartáson kívülre pedig az étterem üzemeltetésére szerződött cég részére.
- A kommunikációs szolgáltatás értéke 1,6 millió Ft volt.
- Készlet beszerzésre (irodaszer, könyv, folyóirat, éven belül elhasználódó eszközök, stb.) mintegy 38,4 millió Ft-ot fordítottunk.
- Egyéb dologi kiadások 8,8 millió Ft befizetést teljesítettünk.
- A vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA vonzata 42,3 millió Ft, a kiszámlázott termékek és szolgáltatások ÁFA befizetése 57,5 millió Ft volt.
- A kiküldetési költségek 7,1 millió Ft kiadást jelentettek.

A Kúria az elmúlt évek során egyre nagyobb hangsúlyt fektet a gazdaságos, környezetbarát intézményi működésre. A gazdálkodásban a takarékosági szempontok messzemenően érvényesítésre kerültek. Például:

- nyílászárók cseréjének szakaszos megvalósítása hozzájárul a székház kedvezőbb energetikai működéséhez,
- fűtéskorszerűsítés,
- világításkorszerűsítés.

2.1.4 A felhalmozási kiadások előirányzatának és teljesítésének alakulása

A felhalmozási jellegű kiadásokra az eredeti költségvetésben jóváhagyott 4 millió Ft-tal szemben 162,9 millió Ft-ot fordítottunk, amely mintegy 1,4-szerese az előző évi értéknek.

A Kúria a 2017. évi elemi költségvetésben felújítási előirányzattal nem rendelkezett, a módosított felújítási előirányzat a 2017. évről kötelezettségvállalással terhelt maradvány előirányzatosítását, továbbá az év során intézményi hatáskörben történő előirányzat-átcsoportosítások összegét tartalmazza. Az évközi előirányzat-módosítások következtében felújításra éves szinten 386,8 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2018. évben 242,1 millió Ft került felhasználásra (részleges nyílászárócserére, világításkorszerűsítésre, tűzjelző rendszer kiépítésére, stb.), a rendelkezésre álló további 144,6 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2019. évre. A Kúria – a pénzügyi lehetőségek függvényében – 2019. évre is tervezi folytatni az épület igen rossz műszaki állapotban lévő nyílászáróinak cseréjét, továbbá az elavult, a jelenlegi előírásoknak már nem megfelelő tűzjelző és világítási rendszerének korszerűsítését.

Intézményi beruházásokra a 2018. évi elemi költségvetésben meghatározott 4,0 millió Ft-on kívül a technikailag a beruházási soron tervezett, de felújításként felhasznált Országgyűlés által biztosított

73,0 millió Ft került megállapításra. Az előző évi maradvány igénybe vételével, illetve az évközi előirányzat-módosítások következtében intézményi beruházásra éves szinten 221,2 millió Ft állt rendelkezésre, amely informatikai eszköz-, és szoftverbeszerzésekre, részleges klimatizálásra, valamint egyéb tárgyi eszközök, berendezési, felszerelési tárgyak beszerzésére nyújtott fedezetet. A 2018. évi tényleges kifizetés 90,2 millió Ft volt, a rendelkezésre álló további 131,0 millió Ft összegű előirányzat felhasználása kötelezettségvállalással terhelt maradvány formájában áthúzódik 2019. évre.

2.1.5. Egyéb működési célú kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A 2018. évben ezen a jogcímen a került kifizetésre a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén az éves fizetendő nemzetközi tagsági díjak összege (1,5 millió Ft).

2.2. A bevételek alakulása

2.2.1. A többletbevételek alakulása, a tervezettől való eltérés okai

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (88,5%). 2017-ben a Kúriának 124,8 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része – eltérően más bírósági intézmények hatósági bevételeitől – a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származik, mely továbbszámlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek, továbbá beruházási, felújítási munkák finanszírozásához nyújtott fedezetet. Bevételi többlet keletkezett továbbá a „Kúria Döntések” című kiadvány 2016. január 1-jétől megváltozott elszámolásából adódóan.

2018-ban a Kúriának selejtezésre szánt informatikai eszközök értékesítéséből 0,2 millió Ft intézményi felhalmozási bevétele keletkezett.

2.2.2. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai

A Kúriának 2018-ban nem volt bevételi lemaradása.

2.2.3. Követelésállomány alakulása

A Kúriának 2018. évben sem közhatalmi bevétele nem keletkezett. A Kúria mérlegben kimutatott követelésállománya (0,2 millió Ft), mely kártérítési követelésekből, illetve magáncélú telefonbeszélgetések megtérítéséből adódik.

2.3. Költségvetési-maradvány

2.3.1. A 2017. évi költségvetési maradvány főbb felhasználási jogcímei

A 2016. évben 193,1 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 21,0 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Informatikai eszközök, immateriális javak beszerzése (LOG menedzsment rendszer, beszéd felismerő szoftver, szünetmentes tápegység, nyomtatók, stb.) 10,1 millió Ft értékben,
- Egyéb tárgyi eszköz beszerzése (klíma, bútor) 10,9 millió Ft értékben

Felújítási keret terhére 57,5 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (világítás korszerűsítése, székház tűzjelző hálózatának részleges kiépítése, épület tetőhomlokzat részleges rekonstrukciója) 55,5 millió Ft értékben.
- Tárgyi eszköz felújítás (tárgyalótermi bútorzat részleges felújítása) 2,0 millió Ft értékben.

Dologi kiadások terén az alábbi kötelezettségvállalások történtek, összesen 7,5 millió Ft értékben:

- Üzemeltetési anyag beszerzése (energiatakarékos izzó) 1,6 millió Ft értékben.
- Egyéb szolgáltatások (sajtó kisfilmek elkészítése, éves nagytakarítás, energetikai terv, stb.) 5,9 millió Ft értékben.

További költségvetési maradványok jogcímei:

- a 2017. december havi hóközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2017. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 62,7 millió Ft értékben,
- a 2017. december havi hóközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 44,4 millió Ft értékben.

2.3.2. A 2018. évi költségvetési maradvány alakulása, összetétele, keletkezésének okai

A 2018. évben 404,7 millió Ft kötelezettségvállalással terhelt **költségvetési maradvány** keletkezett.

Intézményi beruházási keret terhére 131,0 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Informatikai eszközök (storage, notebook, szkennerek, UPS) 24,3 millió Ft értékben,
- Egyéb tárgyi eszköz beszerzése (klíma, biztonságtechnikai berendezés, gépjármű) 106,7 millió Ft értékben

Felújítási keret terhére 144,6 millió Ft értékben az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- Épület felújítás (homlokzati nyílászárók, tűzjelző rendszer, lépcsőház rekonstrukció, biztonsági rács) 144,6 millió Ft értékben.

További költségvetési maradványok jogcímei:

- a 2018. december havi hóközi személyi juttatások SZJA és egyéni járulék vonzata, illetve a 2018. december hóra járó kompenzáció finanszírozása 83,0 millió Ft értékben,
- a 2018. december havi hóközi személyi juttatásokhoz kapcsolódóan fizetendő szociális hozzájárulási adó 46,1 millió Ft értékben.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és a vagyonsváltozás összefüggései

3.1.1. Vagyonváltozás

A befektetett eszközök értéke 180,0 millió Ft-tal növekedett az előző évihez képest.

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök után az értékcsökkenést a tényleges használatnak megfelelően időarányosan számoltuk el. 2018-ban az értékcsökkenés változása 80,3 millió Ft volt.

Az értékvesztés módszerét nem alkalmaztuk, ugyanis az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló készlet, illetve követelésállomány ezt nem indokolta.

A rendelkezésre álló anyagi eszközök a Kúria szakmai tevékenységének ellátását és részbeni korszerűsítését biztosították. A pénzügyi lehetőségek függvényében azonban szakaszosan történik a változás.

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a bíróság 2018-ban is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

3.1.2. Gazdálkodás, a Kúria működési környezete

A Kúria gazdálkodása során alkalmazott legfontosabb rendszerek (GIIR, KIR, Nexonbér, NexonHR) 2018-ban a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtek.

3.1.3. Egyéb működési feltételek

BIIR rendszer használata:

A központi alkalmazások funkcionális működésével viszonylag kevés probléma merült fel. A legtöbb hibabejelentés (mintegy egynegyede a bejelentéseknek) az elektronikus ügyintézésel kapcsolatosan, a BIIR rendszerhez kapcsolódóan érkezett.

Még mindig nem került megoldásra, hogy elektronikus felterjesztés lajstromozásnál nem jelenik meg az alsóbb fokú bíróságok ügyszáma a kapcsolati fűlnél.

Továbbra sem követhető nyomon, hogy az akta elektronikusan is továbbításra került-e az alsó fokú bíróságokra.

A bíróság honlapjának működtetése

A bíróság belső honlapjának működtetése (Intranet):

2018. évben Intranet oldalunk az "IT biztonság" elnevezésű oldallal bővült. Az oldalon folyamatosan közzétettük, melynek kialakítását belső fejlesztésben végeztük.

A bíróság külső honlapjának működtetése:

A Kúria honlapjának karbantartását a szakmai tartalomért felelős szervezeti egységekkel közösen végzik az Informatikai Osztály munkatársai.

2018. évben áttekintésre, ésszerűsítésre került a Kúria honlapja. A honlap áttekintésére alakult munkacsoport 69 javaslatot terjesztett a vezetőség elé, melyből 24-et hagytak jóvá és valósítottunk meg. Ezzel egy időben sor került a honlapon közzétett információk aktualitásának megvizsgálására, a szükséges javítások elvégzése megtörtént.

A honlapunkat 2018-ban mintegy 613 ezer alkalommal keresték fel az érdeklődők, ami az előző évihez képest kb. 1,5%-os növekedés.

Az informatikai biztonsági szabályzat érvényesülése a tárgyévben

2018-ban bevezetésre került egy komplex IT biztonság-felügyeleti rendszer (Alien Vault USM), ami a Kúria szervereinek és hálózati eszközeinek naplóállományait összegyűjti, tárolja és elemzi. Az összegyűjtött naplóállományok segítségével lehetővé vált az informatikai események gyors visszakeresése, az esetleges incidensek felderítése és dokumentálása, azok hatásainak részletes kivizsgálása. A biztonság-felügyeleti rendszer képes a Kúria kimenő hálózati forgalmának valós idejű elemzésére és az egyes informatikai szolgáltatások rendelkezésre állásának monitorozására. A naplóállományok és a hálózati forgalom elemzésével lehetővé vált a Kúrián az informatikai infrastruktúra állapotának és biztonságának folyamatos felügyelete, továbbá lehetőség nyílt a fenyegetettségek, biztonsági események automatizált felderítésére.

A Kúria honlapját évről évre egyre többen látogatják, ezért a honlap folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása kiemelt cél. A Kúria honlapjának tárhelyét külső szolgáltató, a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) szolgáltatja. A tárhely szolgáltatásával kapcsolatban az Ügynökséggel egy megállapodás megkötése történt a felelőségek és feladatok elhatárolása érdekében.

A Kúria Intranet oldalán az Informatikai Osztály blokkon belül kialakításra került egy IT biztonság menüpont a felhasználók biztonság tudatosságának növelése érdekében. Ebbe a menüpontba feltöltésre kerültek különböző IT biztonsági anyagok (IBIR munkacsoport anyagai, IT biztonsági kézikönyv, IT biztonsági hírlevelek). A feltöltött anyagok közérthető formában vannak megszerkesztve, hogy a felhasználók könnyebben el tudják sajátítani az információbiztonsággal kapcsolatos ismereteket. A havonta megjelenő IT biztonsági hírlevelek egy adott témakört dolgoznak fel röviden, amiket a felhasználók elektronikus levélben is megkapnak.

2019-re kitűzött információbiztonsági cél a Kúria mentési szabályzatának, működésfolytonossági és katasztrófa elhárítási tervének felülvizsgálata és aktualizálása a GDPR előírásainak figyelembe vételével.

Az informatikai eszközállomány

A 2018. évben OBH központi beszerzés keretében 18 db helyi multifunkciós nyomtató, 2 db monochrom nagy teljesítményű multifunkciós nyomtató és 2 db színes nagy teljesítményű multifunkciós nyomtató érkezett a Kúriára, valamint az "Út a jövőbe" innovációs projekt keretében 44 db tablet gép és 22 db notebook szállítására került sor bírák részére. Az év végén központi forrásból biztosított pénzügyi keret felhasználásával 2 db szerver szintű, 16 db munkaállomás szintű szünetmentes tápegység és 28 db digitális diktafontb szereztünk be összesen 6,7 millió Ft értékben.

Megtörtént a Kúrián működő wifi Internetelérést szolgáltató hálózat bővítése az épületen belül új eszközökkel mintegy 700 ezer Ft értékben, illetve lépéseket tettünk az Internet sebességének növelésére.

Saját hatáskörben megújult a Kúria lokális hálózata. A meglévő, 1998-ban épült régi hálózat mellé egy tízszer nagyobb sebességre képes, hibatűrő megoldás került kiépítésre, illetve ezzel párhuzamosan a szükséges kiegészítő-eszközök beszerzésével beüzemeltük az OBH által 2017-ben központi beszerzés keretében szállított korszerű switch-eket. Az új hálózat kiépítésének teljes költsége kb. 10 millió Ft volt.

Szintén saját pénzügyi források felhasználásával a mentési rendszerünk működését biztosító már több, mint öt éves szerverünket korszerűbb, új szerverre cseréltük 3,2 millió Ft értékben. Ugyancsak saját hatáskörben bővítettük VMware virtuális szerverkörnyezetünk storage rendszerét 8 millió Ft értékben, mely a hely szűke miatt fontos előrelépést jelentett.

A Töry Gusztáv Jogi Szakkönyvtár részére egy új, nagy teljesítményű könyvskenner beszerzésére kötöttünk szerződést 2018. év végén 11 millió Ft értékben, mely hosszú távra biztosítja könyvtári könyvek digitalizációjának lehetőségét.

A fentiekén kívül saját hatáskörben 10 db notebook, 5 db iPad, és 10 db PC, valamint a bírósági igazolványok korszerűbb nyomtatásához 1 db fotónyomtató beszerzésére került sor összesen 9 millió Ft értékben.

Összességében az informatikai eszközállomány áttekintésével elmondható, hogy 2018. évben a mobil eszközök állományának korszerűsége jelentősen javult, míg a nyomtatók állományának korszerűsége enyhén romlott, a szerverek, munkaállomások átlagéletkora viszont jelentősen romlott, mivel gyakorlatilag minimális beszerzésre került sor ebben a tárgyban.

Az informatikai alkalmazások

2018. évben saját hatáskörben alkalmazás fejlesztésre nem került sor.

A 2017. év végén központi forrásból beszerzett licencek és eszközök segítségével a Kúrián 21 bírósági részére biztosítottuk a Globalspeech beszédleíró rendszer használatát. A rendszer beüzemelésére, működésének ellenőrzésére, a hibák orvoslására, oktatásának megszervezésére nagy hangsúlyt fektettünk a 2018-as év során.

A központi szolgáltatások tekintetében jelentősebb szolgáltatás-kiesés nem volt tapasztalható. Mivel bizonyos feladatok a központi rendszerek hiányában vagy egyáltalán nem végezhetőek el, vagy csak jelentősen lassabban papír alapú ügyintézésel lehet őket részben pótolni (pl. elnöki iktatás, gazdasági tevékenységek, elektronikus levelezés), ezért a központi rendszerek rendelkezésre állása, valamint az NTG hálózati kapcsolat működése kritikus fontosságúvá vált a bíróságok működéséhez.

Informatikai képzések

2018. évben rendszergazdáink részt vettek az OBH által szervezett központi szakmai oktatásokon (13 fő, összesen 18 napos képzés), illetve 2018 végén ismét előfizettük elektronikus online informatikai oktatócsomagok elérésére, melyek tág témakörben biztosítja oktatások igénybevételének lehetőségét.

2018 év végén két rendszergazdánk 5 napos VMware oktatását rendeltük meg.

A jövőben is fontosnak tartjuk a megfelelő irányú informatikai képzéseket, illetve a már megtartott képzések dokumentációjának központi elérhetővé tételét.

Budapest, 2019. június 01.

Dr. Darák Péter
elnök

